

آذوح: تب داغ دریاچه اورمیه، گلوگاه نمکین و خشک این دریاچه و کشتیهای بر نمک نشسته‌ای که از خود بر جای گذاشته این روزها رنگ و رویش را به سفیدی میت در حال احتضار برده است. چه کسی میداند این رویای آبی به کجا خواهد رفت و چقدر توان مقاومت خواهد داشت. بتردید «امید» به «تدبیری» درست تنها راه نجات اوست. کارگروه ویژه رسیدگی به وضعیت دریاچه اورمیه هفته گذشته تشکیل جلسه داد و تصمیماتی در این باره اتخاذ شد.

مسعود باقرزاده کریمی معاون دفتر زیستگاهها و امور مناطق سازمان حفاظت محیط زیست درباره مصوبات کارگروه ویژه دریاچه اورمیه در گفتوگو با روزنامه ایران اظهار داشت: در این نشست مقرر شد هر چه سریعتر اقدامات کلیدی که در گذشته در قالب ستاد و کارگروهها برای نجات اورمیه تدوین شده است مورد بازنگری و بررسی قرار گیرد و در ۲ ماه مهلتی که دکتر روحانی رئیس جمهور تعیین کرده‌اند، به این برنامهها جامه عمل بپوشانیم.

به نوشته روزنامه ایران وی تصریح کرد: همه دستگاههای متولی متفالق‌قول بودند که برنامههای تدوین شده با یک بازنگری و آسبشناسی میتواند ظرف زمان کوتاهی به مرحله اجرا در بیاید. براین اساس اجرای طرحهای ۲۴ گانه نجات این دریاچه آب شور نیاز به همکاری بین دستگاهی دارد که در گذشته در مورد آن بسیار غفلت شد.

معاون دفتر زیستگاهها و امور مناطق سازمان حفاظت محیط زیست در پاسخ به این سؤال که چرا در گذشته با وجود برنامه، عزم جدی در اجرای آن وجود نداشت، گفت: اینکه چرا بین بخش بودجه، با بخش عملیاتی ما که وزارت جهاد کشاورزیوزارت نیرو و استانداری بودند هماهنگی وجود نداشت، موضوعی است که در سازمان محیط زیست هیچگاه به آن پی نبردیم اما آنچه در حال حاضر نشانهای امیدوارکنندهای به دنبال دارد، وجود عزم راسخ و بلندی است که در دولت جدید برای گذر از این بحران بزرگ مشاهده میکنیم.

اولویتها برای نجات از مرگ

باقرزاده کریمی علاج دریاچه اورمیه را در اجرای برنامههای اولویتدار نظیر لایروبی کانالهای منتهی به دریاچه، مدیریت منابع آب حوزه، تغییر الگوی کشت، تغییر و بالا بردن راندمان آبیاری با اختصاص بودجه مناسب، محدود کردن چاههای غیرمجاز حاشیه دریاچه و رهاسازی آب در کنار اجرای این طرحها به عنوان پازلی است که باید به اجرا درآید تا در کوتاه مدت بتواند تا حدودی وضعیت دریاچه را از بحران نجات دهد.

توقف هر نوع ساخت و ساز سد در دریاچه اورمیه

دریاچه اورمیه با وجود داشتن ۱۰۲ جزیره‌ای که از سوی سازمان یونسکو به عنوان ذخیرهگاه طبیعی جهان به ثبت رسیده

است، این روزها حال خوشی ندارد.

این ناخوشی به قدری است که با عبور از کنار دریاچه اورمیه شاهد احداث دکل مخابراتی در وسط آن خواهید بود، بتردید غفلت چند ساله مسئولان از این دریاچه آب شور باعث شده مسئولان استانی نیز با احداث دکل مخابراتی آب پاکی بر دست مردم اورمیه بریزند.

به هر ترتیب بحران این دریاچه به قدری است که هیأت وزیران در دولت یازدهم در اولین نشست خود به وضعیت این دریاچه پرداخت و تصمیماتی جدی در این حوزه را در دستور کار قرار داد.

باقرزاده کریمی افزود: در حال حاضر تعداد زیادی سد در دست مطالعه در دریاچه اورمیه وجود دارد، براین اساس مقرر شده است در نخستین اقدام، دستور توقف همه ساختوسازها در سدهای نیمه تمام و در سدهای در دست مطالعه صادر شود.

با وضع فعلی تا ۳ سال دیگر دریاچه محو است

در حالی که از ۵ هزار و ۴۰۰ کیلومتر مربع، وسعت، ۳ هزار و ۴۰۰ کیلومتر مربع از این دریاچه خشک شده و تنها ۲ هزار کیلومتر مربع از آن باقی مانده است. یعنی بیش از ۶۰ درصد این دریاچه خشک شده است. بنابراین اگر اقدامی برای نجات دریاچه اورمیه صورت نگیرد تا حداکثر ۳ سال آینده دریاچه اورمیهای وجود نخواهد داشت و سونامی نمکی که پیشبینی شده بود با تبدیل منطقه به یک کانون ذرات معلق نمکی اتفاق خواهد افتاد.

اینها بخشی از اظهارات علی محمد شاعری معاون انسانی سازمان حفاظت محیط زیست است، وی در ادامه میافزاید: بتردید این اتفاق اثرات جبرانناپذیری را به دنبال خواهد شد. این موضوع بنا بر اهمیتی که در منطقه داشت در دولت یازدهم و در اولین جلسه هیأت دولت مورد توجه قرار گرفت و امیدوار هستیم با محوریت وزارت نیرو این دریاچه و سایر تالابهای بینالمللی که به حال و روز دریاچه اورمیه افتادهاند نجات پیدا کنند.

۳ برابر شدن نیاز مالی نجات دریاچه

به گفته باقرزاده، معاون دفتر زیستگاهها و امور مناطق سازمان حفاظت محیط زیست و در سال ۱۳۸۹ بودجه پیشبینی شده برای اجرای طرحهای ۲۴ گانه در یک دوره ۵ ساله مبلغی در حدود ۱۳۰۰ میلیارد تومان برآورد شده بود، اما براساس پیشبینیهای صورت گرفته بیشک برای اجرای این طرحها از سالجاری به رقمی بین ۲ تا ۳ برابر بودجه قبلی نیاز خواهیم داشت.

وی درباره اختصاص بودجه دولتی به اجرای طرحها، خاطرنشان کرد: با اطمینانی که دولت یازدهم به موضوع نجات دریاچه اورمیه گذاشته است، در اولین جلسه هیأت دولت به این موضوع با اهمیت کشور پرداخته و در راستای آن نخستین جلسه کارگروه ویژه در وزارت نیرو برگزار شده است و بهطور قطع با وجود برنامه، بودجه نیز اختصاص خواهد یافت.